

Σταματάκης, ὅστις ἐνεργήσας ἀνασκαφὰς ἐδυνήθη ν' ἀνέυρη
καὶ περισυλλέξῃ τὰ λείψανα τοῦ κατὰ Πausανίαν φύλακος
τῶν ἡρώων καὶ συμβούλου τοῦ τῶν ἀνδρῶν θυμοῦ. Ἄλλ'
ἐνῶ ἐνηργοῦντο αἱ ἀνασκαφαὶ αὗται ἀνεκαλύφθη κατ' ἀρχὰς
τεῖχος 25 μέτρων μήκους ἐπὶ 15 πλάτους καὶ πλέον τῶν δύο
μέτρων ὕψους, βασιζόμενον ἐπὶ βάσεων 1 μέτρου καὶ 50 ἐκα-
τοστῶν καὶ σχηματίζον παραλληλόγραμμον βάθους 4 μέτρων.
Τὸ παραλληλόγραμμον τοῦτο ἦν τὸ πολυάνδριον Θηβαίων,
ἦτοι ὁ κοινὸς τάφος τῶν ἠττηθέντων μὲν κατὰ τὴν ἐν Χαιρων-
νεῖα μάχῃν τῷ 338 π. Χ. ἀλλ' ἀηττήτων μενόντων 300
ἀνδρῶν, τῶν ἀποτελούντων τὸν ἱερὸν θηβαϊκὸν λόχον, τὸν ὑπὸ
Γοργίδου ἰδρυθέντα καὶ ὑπὸ Πελοπίδου βελτιωθέντα. Ὁ Πλού-
ταρχος ἀναγράφων τινὰ περὶ τοῦ ἱεροῦ τούτου λόχου λέγει
καὶ τὰ ἐξῆς (Πλουτ. βίος Πελοπ. 18, 26). *Λέγεται δὲ δια-
μεῖραι (τὸν ἱερὸν λόχον) μέχρι τῆς ἐν Χαιρωννεῖα μάχης
ἀήττητον· ὡς δὲ μετὰ τὴν μάχην ἐφορῶν τοὺς νεκροὺς ὁ
Φίλιππος ἔστη κατὰ τοῦτο τὸ χωρίον, ἐν ᾧ συνετύγχανε
κεῖσθαι τοὺς τριακοσίους ἐναντίους ἀπητηκηκότας ταῖς
σαρίσσαις ἀπάρτας τοῖς στέροισι, ἐν ὅπλοις μετ' ἀλλή-
λων ἀναμεμιγμένους, θαυμάσαντα καὶ πυθόμενον, ὡς ὁ
τῶν ἐραστῶν καὶ τῶν ἐρωμένων οὗτος εἴη λόχος, δακρύ-
σαι καὶ εἰπεῖν· «Ἀπόλοιτο κακῶς οἱ τούτους τι ποιεῖν,
ἢ πάσχειν αἰσχροὺς ὑποροοῦντες». Ἐκκαθαρισθέντος τοῦ
παραλληλογράμμου ἀνευρέθησαν μέχρι τοῦδε, κατὰ τὰς ὑ-
παρχούσας εἰδήσεις, 250 ἐκ τῶν ἱερολογιτῶν κατὰ γραμμὰς
τεταγμένων. Ἐκ τούτων, δύο ἔχουσιν ἐν ἑαυτοῖς λόγχας σι-
δηρεῖς διαπεπερασμένας· ὁ εἰς τούτων ἔφερε τὴν λόγχην ἐμπε-
πηγυῖαν εἰς τὸ στήθος διὰ τῆς δεξιᾶς κλειδός, ὁ δὲ ἕτερος
ἔφερε δύο λόγχας ἐμπεπηγυῖας ἐντὸς τῆς λεκάνης, τὴν μὲν
διελθοῦσαν διὰ τοῦ δεξιοῦ μηροῦ καὶ δεξιοῦ ἀνωνώμου ὅστοῦ
καὶ καθήκουσαν μέχρι τοῦ ἱεροῦ ὅστοῦ, τὴν δὲ διὰ τῆς κοι-
λίας καὶ καθήκουσαν μέχρι τοῦ ἐξωτερικοῦ μέρους τῆς ἡβί-
κης συμφύσεως· ἕτερος ἔχει τὴν σιαγόνα συντετριμμένην καὶ
ἐξηρθρωμένην· τέταρτος τὸ κρανίον φοβερῶς ἐκτυπημένον· πέμ-
πτος ἔχει εἰσέτι τὴν κεφαλὴν θαυμασίως σώαν, τὸ στόμα
ἡμιτηνεωγμένον καὶ φαίνεται ἀναπνέων. Διατηροῦνται δὲ οἱ ὀ-
δόντες αὐτῶν σώοι εἰσέτι. Τινὲς δ' ἐξ αὐτῶν μετενεχθήσονται
εἰς τὸ μουσεῖον τῶν Ἀθηνῶν.*